QORTI ~IVILI, PRIM'AWLA

Im]allef

Onor. Giannino Caruana Demajo LL.D.

Seduta ta' nhar il-{img]a 14 ta’ {unju 2002

Numru 10

~itazzjoni 1969/1998

Francis Busuttil & Sons Ltd

versus

John Arthur Bamber

F’din il-kaw\a s-so`jetà attri`i qieg]da titlob illi l-konvenut iroddilha flus illi, g]alkemm kien [abarhom f’isimha, kien \ammhom g]alih.

I`-`itazzjoni tg]id illi l-konvenut kien impjegat b]ala *sales representative* ta’ l-attri`i. Huwa kemm-il darba r`ieva f’isem l-attri`i flus illi kellhom jag]tuha klijenti tag]ha, i\da dawn il-flus ma kienx g]addiehom lill-attri`i, kif kien marbut illi jag]mel. Billi g]alxejn sej]et lill-konvenut biex iroddilha dawn il-flus, is-so`jetà attri`i fet]et din il-kaw\a u qieg]da titlob illi l-qorti:

1. tg]id illi l-konvenut naqas milli jg]addi lill-attri`i flus illi kien [abar f’isimha ming]and klijenti tag]ha;

2. tillikwida l-ammont ta' flus ta' l-attri`i mi[bura u mi\muma mill-konvenut; u
3. tikkundanna lill-konvenut irodd lill-attri`i s-somma ta' flus hekk likwidata, flimkien ma' l-img]ax u l-ispejje\, fosthom dawk tal-mandat ta' sekwestru numru 3304/1998 u tal-mandat ta' qbid numru 3305/98.

Il-konvenut ressaq dawn l-e``ezzjonijiet:

1. is-so`jetà attri`i qieg]da effettivament titlob illi din il-qorti ssib jekk il-konvenut g]andux]tija jew le; it-talbiet ta' l-attri`i g]alhekk g]andhom ji[u mi`]uda billi din il-qorti ma hix kompetenti biex tg]addi [udizzju ta' natura kriminali; u
2. il-fatti ma humiex kif esponiethom is-so`jetà attri`i i\da kien hemm "malinti\" li g]alih ma ja]tix il-konvenut.

Billi l-ewwel e``ezzjoni tolqot is-setg]a ta' din il-qorti li tisma' u taqta' l-kaw\a, je]tie[ illi ting]ata de`i\joni dwar din l-e``ezzjoni qabel ma nqisu l-meritu tal-ka\.

L-art. 3 tal-Kodi`i Kriminali jg]id hekk:

> **3.** (1) Kull reat inissel azzjoni kriminali u azzjoni `ivili.
>
> (2) L-azzjoni kriminali titmexxa quddiem il-qrati ta' [urisdizzjoni kriminali, u biha tintalab piena kontra l-]ati.
>
> (3) L-azzjoni `ivili titmexxa quddiem il-qrati ta' [urisdizzjoni `ivili, u biha jintalab il-]las tal-]sara li ssir bir-reat.

I\-\ew[azzjonijiet jimxu indipendentement minn xulxin, u, billi l-oneru tal-prova ma hux l-istess, jista' jkun illi min jinstab mhux]ati ta' reat fl-azzjoni kriminali jinstab illi g]andu jwie[eb g]all-]sara fl-azzjoni `ivili. Ir-responsabbiltà `ivili la [[orr mag]ha u lanqas te]tie[responsabbiltà kriminali.

Dan ifisser illi l-qorti ta' [urisdizzjoni `ivili g]andha s-setg]a illi tisma' u taqta' dwar dak kollu li hu me]tie[sabiex tasal g]al konklu\joni dwar ir-responsabbiltà

`ivili, bla ma la torbot lill-qorti ta' [urisdizzjoni kriminali u lanqas tintrabat bil-konklu\joni ta' dik il-qorti.

Billi g]alhekk din il-qorti ma hix mitluba biex tag]mel [udizzju ta' natura kriminali, l-ewwel e``ezzjoni hija mi`]uda.

Dwar il-meritu, xehdu impjegati o]ra ta' l-attri`i u klijenti tag]ha u mix-xiehda ta' dawn ]are[ illi l-klijenti ta' l-attri`i kienu j]allsu lill-konvenut g]al konsenji li kien jag]mlilhom il-konvenut ta' prodotti mibjug]a lilhom mill-attri`i, i\da dawn il-flus ma kinux jid]lu fil-kontijiet ta' l-attri`i. Is-so`jetà attri`i nteb]et illi l-konvenut ma kienx qieg]ed ig]addilha l-flus li kien qieg]ed ji[bor ming]and il-klijenti tag]ha meta kienet sej]et lil xi klijenti — li mill-kotba tag]ha kienu g]adhom jidhru b]ala debituri — biex i]allsuha u dawn urewha, b'dokumenti li kopja tag]hom hija esebita fil-pro`ess, illi kienu [à]allsu lill-konvenut f'isimha.

Billi ntwera illi dawn il-flus da]lu g]and il-konvenut i\da ma waslux g]and l-attri`i l-konklu\joni bilfors hi illi dawn il-flus ta' l-attri`i \ammhom il-konvenut.

L-attri`i wriet prospett, imsa]]a] b'dokumenti[1], illi juri illi l-flus tag]ha li \amm il-konvenut jitilg]u g]al erbat elef sitt mija u wie]ed u erbg]in lira u erbg]a u tletin `ente\mu (Lm4,641.34).

Il-konvenut, g]alkemm ing]ata okka\joni biex iressaq ix-xiehda tieg]u fis-seduta tas-26 ta' Frar 2001[2] u f'dik tas-7 ta' Di`embru 2001[3], la deher, la ikkontesta s-somom murija fuq il-prospett ta' l-attri`i, u lanqas fisser x'kien il-"malinti\" imsemmi fit-tieni e``ezzjoni tieg]u.

---

1 *Foll.* 48 *et seqq.*

2 *Foll.* 119 *et seq.*

3 *Fol.* 128.

Fil-fehma tal-qorti s-so`jetà attri`i g]amlet il-prova illi l-konvenut [abar f'isem l-attri`i s-somma ta' erbat elef sitt mija u wie]ed u erbg]in lira u erbg]a u tletin `ente\mu (Lm4,641.34), flus tag]ha, u dawn il-flus \ammhom bla ma kellu jedd g]alihom.

G]alhekk il-qorti taqta' l-kaw\a billi ti`]ad l-e``ezzjonijiet tal-konvenut, tg]id illi l-konvenut [abar f'isem l-attri`i s-somma ta' erbat elef sitt mija u wie]ed u erbg]in lira u erbg]a u tletin `ente\mu (Lm4,641.34), flus tag]ha, u dawn il-flus \ammhom bla ma kellu jedd g]alihom, u tikkundanna lill-konvenut irodd lill-attri`i s-somma ta' erbat elef sitt mija u wie]ed u erbg]in lira u erbg]a u tletin `ente\mu (Lm4,641.34) flimkien ma' l-img]ax u l-ispejje\ mitluba fi`-`itazzjoni.

Giannino Caruana Demajo
Im]allef

Connie Micallef
Dep. Re[.